

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.37.318/2023/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Farkas Katalin bíró, Dr. Sugár Tamás bíró, Dr. Bérces Nóra bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes képviselője: Kántor, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Sárközy Szabolcs, cím2)

Az alperes: Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.)

Az alperes képviselője: Dudás Hargita Zavodnyik Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Dudás Gábor János, cím3)

A per tárgya: adatvédelmi ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a felperes, 17. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Fővárosi Törvényszék 2023. február 28-án kelt 103.K.701.163/2022/16. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 103.K.701.163/2022/16. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 210.000,- (kettőszáztízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló kérelmező időszak1 között országgyűlési képviselő, majd időszak2 között európai parlamenti képviselő volt. Időpontban közzétett nyilvános közleményében képviselői mandátumáról lemondott.

[2] A kérelmezőről a felperes által szerkesztett ... napilapban és a weboldalon 2021. augusztus 25-én „Újságcikk címe” címmel újságcikk jelent meg. A napilap címlapján, valamint a cikkbe illesztve három olyan kép szerepel, amelyen a kérelmező a nyaralója kertjében, tevékenység közben látható. A cikkbe illesztett negyedik fénykép a kérelmező korábbi politikusi közszereplésével összefüggésben készült az MTI által. A cikk leírást tartalmazott a kérelmező külsejéről, aktuális életviteléről, tartózkodási helyéről annak helyi adottságaira, jellemzőire nézve.

[3] A kérelmező 2021. augusztus 25-én kérte a felperestől, hogy a cikkben róla közölt adatokat – személyes adatai sérelmére hivatkozással – távolítsa el, törölje. Közölte, hogy az adatkezeléshez nem járult hozzá.

[4] A felperes az adatok törlése iránti kérelemnek ekkor nem tett eleget, a kérelmezőt nem tájékoztatta.

[5] Ezt követően a kérelmező 2021. szeptember 1-jén az alpereshez terjesztett elő kérelmet személyes adatai jogellenes kezelése okán és kérte a hatóság eljárásának lefolytatását, jogsértés megállapítását és bírság kiszabását. Kérelmében a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 EU rendelet (a továbbiakban: GDPR) 58. cikk (2) bekezdésének, valamint az információs

önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdésének sérelmét jelölte meg. Kifejtette, a személyes adatai jogosulatlan kezelésével az Infotv. 3. § (2) bekezdése és a GDPR 4. cikk 1. pontja sérült. A kérelmét az Infotv. 60. § (1)-(2) bekezdésére, 22. § b) pontjára, a GDPR 77. cikk (1) bekezdésére, 58. cikk (2) bekezdésére és 83. cikk (2) bekezdésére alapítottnan terjesztette elő.

[6] A kérelmező egyidejűleg polgári pert is indított, amely során eljáró Fővárosi Törvényszék 2021. november 16-án jogerőre emelkedett ítéletével megállapította a felperes személyiségi jogot sértő magatartását és kötelezte a kérelmezőt ábrázoló fényképek eltávolítására, felhívás közzétételére. A felperes 2021 novemberében a kérelmezőről készült fotókat törölte.

[7] Az alperes 2022. február 10-én kelt NAIH-2853-1/2022. számú határozatával a kérelmező kérelmének helyt adott és megállapította, hogy a felperes a kérelmezőt magánéleti tevékenysége végzése körében ábrázoló képmások rögzítéséhez, valamint a képmások és a kérelmező külsejére, életvitelére, életkörülményeire vonatkozó személyes adatok újságcikkben történő felhasználásához és közzétételéhez kapcsolódó adatai kezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját és 6. cikk (1) bekezdés a) és f) pontját.

[8] A felperes azzal, hogy a kérelmező törlési kérelmére nem végezte el a kifogásolt képmások törlését, valamint nem tette meg a tőle észszerűen elvárható lépéseket annak érdekében, hogy tájékoztassa az adatokat kezelő adatkezelőket, megsértette a GDPR 17. cikk (1) bekezdés d) pontját és (2) bekezdését.

[9] Megállapította, hogy a felperes nem vette figyelembe a kérelmező érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmét és nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy miért nem tesz eleget a törlési kérelmének, ezzel megsértette a GDPR 12. cikk (4) bekezdését. Azzal, hogy nem tudta igazolni az adatkezelések jogszerűségét, megsértette a GDPR 5. cikk (2) bekezdés szerinti, az adatkezelés elszámoltathatóságának elvét. A felperes az adatkezelése során elmulasztotta a kérelmező GDPR 13. cikke szerinti érintetti tájékoztatását.

[10] A GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontja alapulvételével kötelezte a felperest, hogy a jogsértő adatkezelését hozza összhangba a GDPR rendelkezéseivel és erről a a GDPR 58. cikk (2) bekezdés g) pontja alapján a 19. cikknek megfelelően közlemény formájában értesítse azon címzetteket, akik vagy amelyek a jogosulatlanul kezelt személyes adatokat megismerhették. Az adatvédelmi jogsértések miatt a felperest egyidejűleg 10.000.000,- forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

[11] Indokolásában kifejtette, a kérelmező ..ideig volt a hazai közélet aktív szereplője, ezért azt nem lehet kijelenteni, hogy személye a lemondását követően már nem hozható kapcsolatba korábbi közéleti tevékenységével. Ugyanakkor nyilvános lemondását követően a közszerepléstől visszavonult, magánemberként éli mindennapjait, nem folytat olyan tevékenységet, amely összefüggésbe hozható lenne bármely aktuális, a visszavonulása utáni időponthoz köthető helyi vagy országos közérdeklődésre számot tartó társadalmi üggyel. Ha a rá vonatkozó személyes adatok kezelésére a korábban ellátott közfeladataival kapcsolatban, a közügyek megvitatásával összefüggésben kerülne sor, úgy a kérelmezőnek magasabb a törési kötelezettsége. Ugyanakkor a közhatalmat gyakorló személyeket és a közszereplő

politikusokat is megilleti személyiségvédelem, ha az értékítélet a személyüket nem a közügyek vitatása körében, nem közéleti tevékenységükkel, hanem magán- vagy családi életükkel kapcsolatban érinti.

[12] A sérelmezett újságcikkben megjelent, a kérelmezőt ábrázoló fényképek a kérelmező személyes adatai, így a kérelmező külső megjelenése, életvitele, ingatlana és lakókörnyezete is. Ezek az adatok kizárólag a megfelelő tájékoztatáson alapuló hozzájárulás alapján kezelhetők, ennek hiányában az alperes megfelelő jogalap nélkül rögzítette és tette közzé a kérelmezőt magántevékenység végzése közben ábrázoló fényképfelvételeket, megsértve a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontját.

[13] Kifejtette, hogy az újságírási tevékenységhez kapcsolódó adatkezelés – amely nem hozzájáruláson alapszik – jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogos érdek.

[14] A magyar jogalkotó az újságírás vonatkozásában nem határozott meg kivételszabályt a 6. cikk (1) bekezdés f) pontjában foglalt kötelezettségek alól.

[15] A felperes által igazoltan el nem végzett érdekmérlegelést az alperes elvégezte és megállapította, hogy a fényképfelvételek közül három fotó vonatkozásában, valamint a cikkben található személyes adatokhoz kapcsolódóan végzett adatkezelés nem élvezte a véleménynyilvánítás és a tájékozódáshoz való jog, valamint a sajtószabadság védelmét, így nem igazolhatta a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti adatkezelői, vagy más, harmadik személy jogos érdekét sem.

[16] Az ingatlan pontos címe ugyan nem került megjelölésre a cikkben, azonban annak elhelyezkedéséről és egyéb funkciójáról szóló információknak a cégnyilvántartás adataival való összevetését követően bárki számára azonosíthatóvá válik a kérelmező pontos lakóhelye. A pusztán információs érdek, a közvélemény kíváncsisága a kérelmező életvitelére nem nyújt alapot Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez való alapjog korlátozására, az otthon közéleti szereplők esetén is fokozott védelmet élvez.

[17] A közzétett fotók és adatok nem minősülnek közérdekből nyilvános személyes adatnak, mert azok a magánélet egy részét mutatják be és nem tekinthetők közérdeklődésre számot tartó tartalomnak sem. Önmagában a köz kíváncsisága, pletykaéhsége nem alapozza meg közszereplő estében a magánéletet bemutató képmás rögzítését, az újságcikk közérdeklődésre számot tartó jellegét.

[18] A tisztességes adatkezelés elvének érvényesülése körében rámutatott, nem felel meg az alapelvnek a rejtett módon megvalósult, magáningatlanon belül végzett magántevékenységet rögzítő, érintetti hozzájárulás nélküli adatkezelés. Az adatfelvétel titkos, lesipuskás jellege miatt a kérelmezőnek a felperesi tájékoztatáson kívül nem volt egyéb lehetősége információkat szerezni az őt érintő adatkezelésről, ezért az információs önrendelkezési jog gyakorlása és az elszámoltathatóság érvényesülése tekintetében

felértékelődik az előzetes tájékoztatás szerepe, annak elmulasztása megalapozta a tisztességes adatkezelés sérelmét.

[19] A felperes azzal, hogy nem vette figyelembe a kérelmező érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmét és nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy miért nem tett eleget törlési kérelmének, elmulasztotta az egyik alapvető adatkezelői kötelezettségét. A kérelmező személyes adatai kezelésének érvényes jogalapját megjelölni és igazolni nem tudta, ezáltal az adatok kezelésére jogellenesen és jogalap nélkül került sor. Ebből következik, hogy a felperes mint adatkezelő azok törlésére lett volna köteles.

[20] A GDPR 58. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Infotv. 75/A. §-a alapulvételével adatvédelmi bírságot szabott ki, amely összecszerúsége meghatározásakor figyelembe vette, hogy a sérelmezett újságcikk nem tartalmazott sem védett adatot, sem különleges adatot. Az alperes korábban adatvédelmi jogsértés miatt a felperessel szemben nem állapított meg jogsértést és bírságot sem szabott ki. Súlyosító körülményként értékelte azonban az elkövetett jogsértések súlyos minőségét, a felperes alapelvi, többek között a tisztességes adatkezelés és a GDPR alapvető szabályainak megsértését, ideértve az érintetti jogok sérelmét is. A felperes a képmás rögzítését nem követhette el gondatlanul, mivel a kérelmező a tudomására hozta, hogy nem adja hozzájárulását a vele tervezett interjúhoz sem. A felperes mindennek ellenére rejtett módon készített fotókat róla, amelyeket felhasznált egy, a magánéletét bemutató hírcikkben.

[21] Figyelembe vette azt is, hogy a felperes kizárólag a Fővárosi Törvényszék ítéletét követően törölte a kérelmező által sérelmezett, őt magántevékenysége végzése közben ábrázoló fotókat és hogy a felperes megtévesztő nyilatkozatot tett a fényképek rejtett módon történő elkészültére vonatkozóan.

[22] Hangsúlyozta, általános elvárás a sajtó felé, hogy feladatai ellátása során a tájékoztatási kötelezettség biztosításával egyidejűleg a magánélet és a személyiségi jogok védelmét szem előtt tartó egyensúlyt fenntartsa.

A kereseti kérelem

[23] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását, a kérelmező kérelmének elutasítását vagy az eljárás megszüntetését és a bírság törlését kérte arra hivatkozással, hogy magatartása nem volt jogsértő. Másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a határozat megsemmisítését indítványozta. Negyedleges kereseti kérelme a határozat részbeni megváltoztatására és bírság helyett figyelmeztetés alkalmazására vagy a bírság mértékének csökkentésére irányult. Hangsúlyozta, adatkezelése mind a GDPR-nak, mind az Infotv.-nek megfelelt, a határozatban felsorolt jogszabályokat nem sértette meg. Az érdekmérlegelést előzetesen elvégezte, a kérelmező életvitelére vonatkozó információ nyilvánosság elé tárása pedig közérdek. A személyes adatok közlése a kérelmező személyéhez kapcsolódó, de azon érdemben túlmutató közéleti közszerepléséhez, a magánéletével kapcsolatos információ megosztása a közügyek vitatásához hozzájárult és lehetőséget biztosított demokratikus vita lebonyolítására.

Az elsőfokú ítélet

[24] A törvényszék ítéletével a keresetet elutasította.

[25] Az alperes határozati érvelését elfogadva elsődlegesen rámutatott, a kérelmező kérelmét annak tartalma szerint kellett megítélni, amely az érintetti joggyakorlásra, nevezetesen a kezelt személyes adatok törlésére vonatkozott. A felperest a kérelmező tájékoztatásáról, adott szakterületen való jártasságáról, végzettségéről függetlenül tájékoztatási kötelezettség terhelte. Arra hivatkozással, hogy a kérelmező nem jelölte meg pontosan kérelme jogalapját, nem mentesülhetett annak elbírálása és teljesítése alól.

[26] A szólásszabadság és a magánélet védelme ütköztetésénél azt vizsgálta, hogy a közzétett tartalom közérdeklődés tárgyát képezte-e, megjelentek-e intim részletek és hogy rossz vagy téves színben tüntette-e fel a közzététel az érintett személyt.

[27] Kimondta, a közszereplők jogosultak a magánéletre, így a magánszférájukba való behatolás esetén is megilleti őket a védelem, azonban fokozottabban tűrniük kell a személyük iránti érdeklődést. A Kúria, az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára utalással kiemelte, a közszereplői magasabb tűrési kötelezettség önmagában nem vezethet az érintett közszereplő magánszférájához, az otthon nyugalomához való joga indokolatlan megsértéséhez, a közvélemény tájékoztatásához való jog érvényesülése nem lehet parttalan.

[28] A kérelmező közszereplőnek minősül annak ellenére, hogy az aktív politikai élettől visszavonult, ezáltal magasabb a tűrési kötelezettsége, mint az ilyen státusszal nem rendelkező magánszemélynek.

[29] Hozzájárulás hiányában a felperesnek az érdekmérlegelést el kellett volna végezni választ keresve arra, hogy a megjelentetett fényképek és az azokhoz kapcsolódó szöveges tartalmak a kérelmező közszereplői minőségéből fakadó közüggel összefüggő, a magánülethez való jogának még arányos korlátozását jelentik-e a közvélemény tájékozódásához való jogának érvényesülése érdekében. Ezen érdekmérlegelés elvégzését a felperes a perben semmivel nem igazolta. Az alperes ugyanakkor az érdekmérlegelést elvégezte és jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli esetben indokolatlan, a privátszférát sértő beavatkozás volt a kérelmezőt a magánlakásában privát tevékenység közben, adott módon ábrázoló és rejtett módon készített felvételek közzététele, azok kiértékelése. A kifogásolt tartalmak túlmutattak a közügyek megvitatásának igényén, a közvélemény tájékoztatásán, sokkal inkább a közvélemény kíváncsiságának, pletykaéhségének a kielégítését jelentették. A képeken rögzített tartalmak semmilyen módon nem kapcsolódtak a kérelmező közszereplői státuszához vagy valamely közéleti eseményhez. Az átlagos tájékozottságú olvasó számára a cikk arról szólt, hogy a kérelmező milyen luxuseletet él a nagyértékű nyaralójában. Mindösszesen a cikket olvasók pletykaéhségét kívánta szolgálni.

[30] A kérelmező tartózkodási helye pontos címének közlése nélkül is az ingatlan elhelyezkedésére és egyéb funkciójára – miszerint a kérelmező egyéni vállalkozóként bejelentett székhely címe is az ingatlan – vonatkozó információnak a cégnyilvántartás adataival való összevetése után az bárki számára könnyen azonosítható.

[31] Kimondta, a felperes keresetében hivatkozott, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt alapvető előírás megsértése nem áll fenn, figyelemmel arra, hogy a felperes a tételes jogi jogszabálysértés körében olyan többlet tényállási elemet nem adott elő és nem igazolt, amely az Ákr. alapvető jelentőségű szabályainak megsértését jelentette.

[32] Hangsúlyozta, a kiszabott bírság felülmérlegelésére a bíróságnak csak akkor van lehetősége, ha az alperes valamely releváns körülményt okszerűtlenül nem mérlegelt, vagy a mérlegelése tárgyává tett szempontokat az okszerű mérlegelés elvárásával ellentétesen vette figyelembe.

[33] A bírságkiszabás körében elemezte a kúriai gyakorlatot és azt, hogy a jogkövetkezmények megválasztásánál az alperes mérlegelési jogkörben járt el. A figyelmeztetés helyett a bírságot azért választotta, mert a megvalósított jogsértések a GDPR 83. cikk (5) bekezdés a) és b) pontja szerinti magasabb összegű bírság kategóriába tartozó jogsértéseknek minősültek.

[34] Az alperes indokát adta annak, hogy miért alkalmazott bírságot a felperessel szemben. A határozat tartalmazza a mérlegelés szempontjait, a bírság mértékének meghatározása során az alperes érvényesítette az arányosság követelményét is. Felsorolta a felperes javára és terhére figyelembe vett körülményeket, kellő terjedelemben indokát adta annak, hogy az egyes szempontokat miként értékelte.

[35] A fényképek és az azokról szóló cikk megjelentetése együttesen adták ki azokat a jogszabálysértéseket, amelyeket a határozatában az alperes megállapított. Ezeknek a jogszabálysértéseknek együttesen volt jelentősége a bírság összegének mérlegelésénél. Az alperes nem tett olyan indokolást, hogy a fényképfelvételek és az azokról szóló cikk megjelentetése miatt külön-külön szabta volna ki a bírságot. Az alperes többes adatkezelésként nem vette figyelembe a cikk elemzését és a fotók közlését. Mérlegelése a kétszeres értékelés tilalmába nem ütközött.

[36] Határozatát a bírság összege tekintetében a mérlegelési jogkörben hozott határozatokra irányadó, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdése szerint indokolta, határozatából megállapíthatók a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége. E körben az egyenlő elbánás elvének Ákr. 2. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szabálya sem sérült.

A felülvizsgálati kérelem

[37] Felülvizsgálati kérelmében a felperes elsődlegesen a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően az ítélet megváltoztatását, a támadott határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

A kérelmező felperesnek címzett nyilatkozata

[38] Elsődleges érve szerint a felperes részére címzett nyilatkozat nem minősül a GDPR szerinti törlési kérelemnek, a felperest a kérelmező irányába nem terhelte tájékoztatási kötelezettség.

[39] A kérelmező által kérelmében kifejezetten és pontosan megjelölt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezésein alapuló igényei vonatkozásában kellett kizárólag eljárnia, figyelemmel arra, hogy a kérelmező a GDPR-on és/vagy az Infotv.-en alapuló igényt nem támasztott. Ha azonban kérelme a GDPR szerinti törlési kérelemnek is minősült, a kérelmező nem várta meg, hogy a rendelkezésre álló határidőben kérelmének eleget tegyen, hanem az igénybejelentéstől számított ötödik napon, vagyis a válaszadási és intézkedési határidőn belül az alpereshez fordult. Az alperes eljárását a felperes rendelkezésre álló határidőn belül megindította, áthelyezve ezzel az eljárást hatósági eljárás körébe. Innentől kezdve a felperest a kérelmező irányába tájékoztatási kötelezettség nem terhelte.

[40] A Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélete [209] bekezdésére utalással hangsúlyozta, az érintett nyújthat be kérelmet az adatok törlése iránt, ugyanakkor köteles nyilatkozni arról is, hogy milyen, a GDPR-ban foglalt indokok alapján kezdeményezi személyes adatai törlését. Ilyen indokot a felperessel szemben a kérelmező nem csak hogy nem fogalmazott meg, hanem igényének jogalapját maga helyezte a Ptk. és a Pp. rendelkezéseire. Nem egy általános vagy homályos, laikus kérelemmel fordult a felpereshez, hanem kifejezetten és pontosan, jogszabályra hivatkozással jelölte meg kérelme jogalapját. Ugyanezt támasztja alá a kérelmező weboldalán közzétett, nem címzett közleménye is, amelyben említést tesz személyes adatai sérelméről. Ebből okszerűen csak az következhet, hogy a megkeresése nem az általa kezdeményezett adatvédelmi hatósági eljáráshoz kapcsolódott. Ellenben a támadott ítélet 18. pontjában a GDPR 11. cikke szerinti tájékoztatás elmaradását kéri számon a felperesen. A támadott ítélet sérti a GDPR 14. cikkét is.

Az adatkezelés jogalapja

[41] A felperes érve szerint adatkezelése jogszerű volt, amelynek során az érdekmérlegelést elvégezte. Ennek ellenkezőjét a megelőző eljárásban az alperes nem tárta fel, nem bizonyította, ezáltal alapvető jelentőségű jogszabálysértéseket valósított meg. Az érdekmérlegelés vonatkozásában sem a GDPR sem az Infotv. nem ír elő írásbeliséget, a polgári jogi jognyilatkozatok szóbeliségen alapulnak. Figyelemmel azonban arra, hogy az alperes érdekmérlegelésre vonatkozó kérdést nem tett fel, arra nézve a felperesnek nyilatkoznia nem kellett.

[42] Az alperes felhívására adatkezelésének jogalapját és jogszerűségét tartalmában a megelőző eljárásban megjelölte. Ellenben az alperes az Ákr. 2. §-ába ütközően hatáskörét nem a jogszabály keretei között és nem rendeltetésszerűen gyakorolta, a felperessel nem működött együtt, megelőző eljárása rosszhiszemű volt, amikor a felperest nem tájékoztatta a megfelelő és elfogadott jogalapról. A felperest az általa elvégzett érdekmérlegelés bemutatására kifejezetten nem hívta fel annak ellenére, hogy határozatában a jogsértést és az alkalmazott szankciót ennek hiányára alapította.

[43] A közéleti viták tárgyát személyében is megtestesítő kérelmező személyes adatait a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja alapján jogszerűen kezelte, ezen adatkezelés vonatkozásában a GDPR 17. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók, mivel az adatkezelés a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz, tájékoztatáshoz való jog gyakorlása céljából szükséges. Adatkezelése ezen túlmenően a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2014. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 13. §-án és a Ptk. 2:44. § és 2:48. §-a rendelkezésein alapult.

[44] A felperes kifejtette, a kérelmező személye megtestesíti a közéleti/politikai és magánéleti tevékenysége között feszülő ellentmondást, mind személyében mind magatartásában megjeleníti azt a közéleti és politikai vitát, értékeket, ellentéteket, érveket/ellenérveket, amely az állami, alkotmányos berendezkedés átalakítása, a polgárok mindennapi életének és életkörülményeinek, magánéletének megváltoztatása tárgykörében az elmúlt 12 évben zajlott és zajlik a mai napig. A kérelmező életvitelére vonatkozó információ nyilvánosság elé tárása közérdek, ezért a kérelmező nem minősül olyan magánszemélynek, aki személyiségi jogvédelemre jogosult abban az esetben, ha a magánéletével kapcsolatos információ jut a sajtó tudomására [26/2019. (VII. 23.) AB határozat].

[45] A személyes adatok közlése a kérelmező személyéhez kapcsolódó, de azon érdemben túlmutató közéleti, társadalmi és politikai vitához, valamint a kérelmező közszerepléséhez kötődik. A magánéletével kapcsolatos információk megosztása a közügyek vitatásához hozzájárult és lehetőséget biztosított a demokratikus vita lebonyolítására. A közügyek vitatása nem választható el a kérelmező személyétől, azaz a közszereplés kérdéseitől. A közéleti vitának épp a kérelmező magánéletének és személyes adatainak egy szelete volt a tárgya, a politikai életre hatással bíró személyek magánélete ezért nem zárható ki teljesen a közérdeklődésből. A felperesi adatközlés és adatkezelés a közéleti vitához hozzájárult és nem sértette a kérelmező jó hírnevét, becsületét vagy emberi méltóságát.

[46] Utalva az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatára kiemelte, a közvélemény tájékozódásához való jogát figyelembe kellett venni, miután a kérelmező személyét érintő megnyilvánulások túlnyomó része szükségszerűen és elkerülhetetlenül a

politikai véleménynyilvánítás védelmi körébe tartoznak. Ennek megfelelően az érdekmérlegelést elvégezte és arra a következtetésre jutott, hogy önmagában a cikkel érintett közügy, vagyis a közreadott fényképekkel szemléltetett, az életvitellel, nemi szerepekkel is kapcsolatos társadalmi kérdések igen jelentős tárgyi súlya, a közvélemény tájékoztatása szükségessé tette a személyes adatok védelmének korlátozását. A magánszférához, személyes adatok védelméhez fűződő jogkorlátozásának alkotmányos célja a véleménynyilvánítás jogának védelme [3213/2020. (VI. 19.) AB határozat]. Egyidejűleg hivatkozott a Kúria Pfv.IV.20.303/2018/6. számú ítéletében foglaltak alapján arra is, hogy a közszereplő esetében képmásának felhasználásához nincs szükség az érintett külön hozzájárulására, ha a képmás felhasználása ténylegesen a közélet ügyeihez kapcsolódik, és az ábrázolás módja nem sérti az emberi méltóságot.

[47] Egyetértve az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában rögzítettekkel hangsúlyozta, a közügyek szabad vitatása szükségszerűen együtt jár a közügyek formálóinak, vagyis a közszereplők ebbéli tevékenységének adott esetben élehangú vagy túlzó kritikájával is. Pontosan a közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek.

[48] A kérelmező becsületét nem sértette meg, ennek megállapítására személyiségi jogi perben sem került sor. Ellenben az alperes nem vizsgálta sem a médium típusát, sem a közlés apropóját adó eseményt, sem annak aktualitását, célját, illetve mindazt okszerűtlenül értékelte.

[49] Az újságcikk megfelel a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban foglaltaknak, a közszereplők bírálhatóságának határain belül maradt. A kérelmező vitán felül közszereplő, közéleti szereplő, de minimálisan úgynevezett közéletben szereplő személy vagy kivételes közszereplő [3145/2018. (V. 7.) AB határozat]. Utalt továbbá az Alkotmánybíróság 3/2015. (II. 2.), 3713/2020. (VI. 19.), 3308/2020. (VII. 24.) és 3467/2020. (XII. 22.) AB döntéseire.

[50] A kérelmezőről teregetés közben készített képmás közlése hozzájárult ahhoz a közéleti és értékvitához, amely közéleti, politikai, alkotmányozói tevékenységével függ össze. Ezen közéleti kérdéseket részben maga a kérelmező teremtette, részben azok teremtésében aktívan részt vett, így többek között a család fogalmával, a férfi és női szerepekkel, a megvalósuló férfi és női princípiumokkal, az embereket a magánéletük körében megillető jogokkal és lehetőségekkel, családi státuszukkal és az abban foglalt szerepekkel függ össze. Ez a közéleti vita nem záródott le azzal, hogy különböző mandátumairól lemondott. Ez a közéleti vita mind a mai napig tart, a 2022. évi országgyűlési választás és az azzal egyidejűleg lebonyolított család- és gyermekvédelmi népszavazás, valamint az ezekhez kapcsolódó kampányok egyik eleme volt.

[51] Azt elismerte, hogy valóban nem a kérelmező fotókon ábrázolt tevékenysége minősül önmagában közügynek, hanem az, hogy a képeken látható tevékenység ellentétes a közszereplő kérelmező és az általa képviselt politikai oldal elmúlt 12 évben kifejtett közéleti és politikai tevékenységével, valamint az általa képviselt konzervatív férfi szereppel. Mindez pedig kapcsolódik ahhoz a közéleti- és értékvitához, ami az emberek magánéletéhez, az őket e körben megillető jogokhoz, családi státuszukhoz kapcsolódik.

[52] A kérelmező lakhatásával összefüggő személyes adatok közlése azzal a közéleti kérdéssel és vitával függ össze, amely a közéleti, politikai szereplők vagyoni viszonyaihoz kapcsolódik, nevezetesen azzal, hogy milyen anyagi körülményeket tud biztosítani magának egy politikai közszereplő olyan politikai álláspont képviselésével, amely ellentétben áll a saját magánéletében megéltekkel. E körben hivatkozott a Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélete [39] bekezdésében foglaltakra.

[53] Vitatta az ítélet azon megállapítását is, hogy a cikk kizárólag az olvasók pletykaéhségének kielégítésére szánt, illetve kizárólag erre alkalmas. Ugyanakkor relevánsnak tartotta a felperesi sajtótermék bulvár jellegét. Nem valamennyi sajtóorgánium valamennyi közlésével szemben várható el és valósul meg a finom részletezettség, a cizellált összefüggések kimunkálása.

[54] Utalva a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) rendelkezéseire rámutatott, a kérelmező személyiségvédelmének korlátozására a szükségesség, arányosság és egyensúly figyelembevételével került sor, a magánülethez való jog lényeges tartalmát a megjelent cikk és a fotók nem korlátozták.

A kérelmező tartózkodási helye címének közzététele

[55] A felperes hangsúlyozta, nem tette közzé és nem azonosította a kérelmező lakóhelyének címét, az alperes helytelen következtetést vont le és jogszerűtlenül alkalmazott szankciót. A cikkben szereplő képek és a leírás alapján a cikket olvasó személyek számára nem kikövetkeztethető, megkereshető és megtudható, hogy hol van a kérelmező lakó-, illetve tartózkodási helye. Az e körben megjelent információk nem minősülnek személyes adatnak. Ha azonban mégis, három adat közhiteles nyilvántartásból megállapítható és mindegyik megfelel az alperes által hivatkozott EJB Zu Guttenberg ügyében felállított tesztnek (Zu Guttenberg v. Germany, [14047/16]).

Személyes adatok törlése

[56] Az érintett törléshez való joga érvényesíthetőségének kivételeit a GDPR 17. cikk (3) bekezdése rendezi és annak értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog a törlési kérelem megtagadásának esete, ezért e kivétel miatt törlési kötelezettsége nem volt.

[57] A Fővárosi Törvényszék polgári ügyben született ítélete kötelezte a felperest az általa készített fényképfelvételek eltávolítására, törlésére, amelynek eleget tett, ezáltal nem sértette meg a GDPR 17. cikk (1) bekezdés d) pontját és (2) bekezdését sem.

A bírság

[58] A felülvizsgálati kérelem hangsúlyozta, az alperes megelőző eljárása alapelvekbe ütközik, a támadott határozat mérlegelése okszerűtlen, a bírság kiszabása jogszerűtlen, aránytalan, mértékben eltúlzott és nem veszi számba az enyhítő és súlyosító körülményeket.

[59] Jogsértően mérlegelte a tényállást, az ügy körülményeit, a jogszerűtlenül alkalmazott jogkövetkezményt. A mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a támadott határozatból nem tűnnek ki, mint ahogyan az ítéletből sem. Nem indokolta, hogy a figyelmeztetés mint szankció miért ne lett volna alkalmas jogkövetkezmény.

[60] A támadott ítélet az Infotv. 75/A. §-ába is ütközik, továbbá a GDPR 83. cikk (2)-(6) bekezdéseibe és 58. cikkébe, mert nem felel meg az arányosság elvének. A kiszabott bírság összszerszerűségében rendkívül eltúlzott, a megállapított jogsértéssel nem áll arányban és jelentősen eltér az alperes által alkalmazott bírságkiszabási gyakorlattól is. A támadott ítélet sérti az Ákr. 81. § (1) bekezdését és a Kp. 85. § (5) bekezdését.

[61] Jogellenesen hivatkozik arra is, hogy a képmás és annak szöveges leírása külön-külön adatkezelésnek minősül, mivel egyik a másikat inkorporálja. Az alperes mérlegelése ezzel a kétszeres értékelés tilalmába is ütközik, mert többszöri adatkezelésként veszi figyelembe.

Az érdemi felülvizsgálat megtagadása

[62] A törvényszék elzárkózott az alperes támadott határozatának érdemi felülvizsgálatától, ezáltal ítélete sérti az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkét, a Kp. 2. §-át, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkét és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke által garantált tisztességes eljáráshoz és hatékony jogvédelemhez való jogból fakadó joggyakorlatát, valamint az Ákr. 2. §-ában rögzített alapelvekbe ütközik. Sérti a Pp. 279. § (1) bekezdést, mert jelentős tényeket nem a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, a megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése és értékelése alapján állapított meg. A támadott ítélet az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozatába, 4/2022. (III. 23.) AB határozatába ütközik. Egyidejűleg a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben is eltér, így a felperesnek címzett nyilatkozat minősültsége körében, illetőleg a felperes tájékoztatási kötelezettsége körében a Kfv.III.37.978/2021/10. számú, Pfv.IV.20.303/2018/6. számú, Pfv.IV.20.531/2020/5. számú, Kfv.III.37.083/2016/4. számú, Kfv.III.37.599/2017/6. számú, Kfv.IV.38.050/2018/8., Kfv.37.147/2021/13. számú határozatokra hivatkozott.

[63] Nem sértette meg a GDPR 13. cikkét sem, ezáltal adatkezelését nem kellett összhangba hoznia a GDPR rendelkezéseivel annak 58. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján. Közlemény formájában sem kellett értesítse a címzetteket, illetőleg azokat, akik a személyes adatokat megismerhették.

A felülvizsgálati ellenkérelem

[64] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. Kifejtette, az elsőfokú bíróság megalapozott, jogszerű és érdemben helyes ítéletet hozott. A kérelmező kérelme a GDPR-on alapuló érintetti joggyakorlásnak megfelelő törlési kérelem volt, az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti hozzájárulás és f) pontja szerinti jogos érdek lehetett. A felperes az érdekmérlegelést nem végezte el, a felperesi cikk tartalma nem minősült közügynek.

Döntés a befogadásról

[65] A Kúria Kfv.III.37.318/2023/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogai indokai

[66] A felperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – alaptalan.

[67] A felülvizsgálati eljárás kereteit a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem jelöli ki. A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[68] A Kúria megállapította, az eljáró bíróság a törvényesen megállapított tényállásból összességében helytálló jogi következtetéseket vont le. A felperes keresetét minden vonatkozásában elemezte és elbírálta, ítéleti indokolása megfelelő jogértelmezésen alapul, kellően részletes, okszerű és logikus érvelést tartalmaz. A kifejtett jogi álláspontot a Kúria – jelen ítéletben megfogalmazott pontosításokkal – osztja, a felülvizsgálati kérelemre figyelemmel a következőket hangsúlyozza.

[69] A természetes személyek személyes adatainak kezelésével összefüggő védelem mind az Európai Unió jogában, mind az Alaptörvényben biztosított alapvető jog, amely minden természetes személyt megillet függetlenül attól, hogy közszereplő-e vagy sem.

[70] A Charta a személyes adatok védelmének deklarálásával közös európai hivatkozási alapot teremtett azáltal, hogy a 8. cikk (1) bekezdése – az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSz) 16. § (1) bekezdésével egyezően – rögzíti, mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

[71] A GDPR [4] preambulumbekkezdése kimondja, a személyes adatok védelméhez való jog nem abszolút jog, azt az arányosság elvével összhangban, a társadalomban betöltött szerepének függvényében kell figyelembe venni, egyensúlyban más alapvető jogokkal. A GDPR minden alapvető jogot tiszteletben tart, és szem előtt tartja a Chartában elismert és a Szerződésekben rögzített szabadságokat és elveket, különösen ami a magán- és a családi élet, az otthon és a kapcsolattartás tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez, a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadsághoz, a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódás szabadságához, a vállalkozás szabadságához, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz és a kulturális, vallási és nyelvi sokféleséghez való jogot illeti.

[72] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése ezzel egyezően kiemeli, hogy mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

[73] Az Alkotmánybíróság már a GDPR hatályba lépését megelőzően, korai döntéseiben [15/1991. (IV.13.) AB határozat] hangsúlyozta, hogy a személyes adatok védelmét nemcsak hagyományos védelmi jogként kell értelmezni, hanem annak aktív oldalát is figyelembe véve, információs önrendelkezési jogként. A magánélet védelmének része a személyes adatok védelméhez való jog.

[74] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése azt is deklarálja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.

[75] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése rögzíti, mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

A kérelmező felperesnek címzett nyilatkozata

[76] A felperes mint a perrel érintett sajtótermék kiadója a kérelmező személyes adatai vonatkozásában adatkezelő. A kérelmező a felperesnek címzett kérelmében kifejezetten az általa kezelt személyes adatai törlését kérte jogosulatlan adatkezelés miatt.

[77] Ahogyan arra kitért a Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélete és a felülvizsgálati kérelem is hivatkozva, az érintett – elhatározása szerint –kérelmet nyújthat be az adatok törlése iránt, ugyanakkor köteles nyilatkozni arról is, hogy milyen, a GDPR-ban foglalt indokok alapján kezdeményezi személyes adatai törlését.

[78] A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint ezen feltételnek a kérelmező törlés iránti kérelme nem felelt meg, az nem tartalmazta annak megjelölését, hogy mely GDPR-ban

foglalt indok alapján kéri a törlést. Ellenben kifejezetten a Ptk. és a Pp. rendelkezéseinek megsértésére alapította azt.

[79] A felperesi érveléssel szemben a Kúria rámutat, a kérelmező kérelmében a törlés okaként a jogellenes adatkezelést jelölte meg.

[80] A törléshez való jog érvényesítése során a kérelemnek kifejezetten a törlésre kell irányulnia az ok megjelölésének kötelezettsége mellett. Ugyanakkor sem a GDPR, sem a Kúria hivatkozott ítélete nem írja elő a jogszabályhely pontos megjelölését a törlés iránti kérelem előterjesztésekor, elegendő valamely törlési indok szövegszerű megjelölése, amelynek a kérelmező maradéktalanul eleget tett.

[81] Miután a felperes mint adatkezelő nem tett intézkedéseket az érintett kérelme nyomán, késedelem nélkül, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatnia kellett volna az érintettet az intézkedés elmaradásának okairól, valamint arról, hogy az érintett panaszt nyújthat be valamely felügyeleti hatóságnál és élhet bírósági jogorvoslati jogával. A tájékoztatás elmulasztásával a felperes megsértette a GDPR 12. cikk (4) bekezdésében foglaltakat.

[82] A Kúria hangsúlyozza, a felperes alapvetően adatkezelési műveleteket végez, személyes adatokat kezel. Ezáltal általános gyakorlata részévé kell tennie az adatvédelmi szabályok betartását, és minden tevékenysége során figyelemmel kell lennie arra, hogy az adott tevékenység mennyire felel meg az adatvédelmi előírásoknak. Különösen fontos ez azért, mert a társadalom és egyes résztvevői erkölce alakításában kiemelt szerepe van az írott és az elektronikus sajtónak. Ha a sajtó túllépi a jog szabta határt, akkor az nem tekinthető jogsértőnek, ha ezt a tevékenységet a hatóságok, bíróságok vizsgálódási körükbe vonják, sőt az adott magatartást tiltják és megfelelően szankcionálják.

[83] A felperes tájékoztatási és eljárási kötelezettségét nem befolyásolta az sem, hogy a kérelmező polgári pert indított, illetve hogy öt napon belül az alpereshez fordult. Önmagában ugyanis az, hogy a kérelmező polgári jogi pert indított személyiségi jogai megsértése miatt, nem zárja ki az alperes mint adatvédelmi hatóság eljárását.

[84] Ezt erősítette meg a Kúria is Kfv.III.37.348/2023/5. számú ítéletében kimondva, hogy az alperes mint autonóm államigazgatási szerv Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének megfelelően a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését ellenőrző független hatósággént jár el. Az Infotv. 38. § (1) bekezdéséből fakadóan feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, továbbá a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlásának elősegítése.

[85] Az adatvédelmi hatósági eljárás megindításán túl pedig maga a GDPR is biztosítja azt is, hogy az érintett bármely, a személyes adatoknak nem a GDPR-nak megfelelő kezelése következtében előálló jogsértés esetén pert indítsa akár az adatkezelő, akár az adatfeldolgozó ellen [GDPR 79. cikk (1) bekezdés]. A bírósági jogorvoslatihoz való jog

azonban ebben az esetben sem érinti az érintett rendelkezésére álló más jogorvoslatot, ezért jogellenes adatkezelés esetén az érintett a bírósági jogorvoslattal párhuzamosan kérelmet terjeszthet elő például személyiségi jogainak megsértése miatt is.

[86] Összefoglalva kijelenthető, a felperesnek mint adatkezelőnek a kérelmező által hozzá címzett személyes adatok jogellenes kezelése miatti törlésre irányuló kérelméről döntenie kellett: vagy törli az adatokat vagy tájékoztatja a kérelmezőt az intézkedés elmaradásának okairól, valamint a jogorvoslatról. A felperes azonban ezen kötelezettségek egyikének sem tett eleget.

Az adatkezelések jogalapja

[87] A GDPR [41] preambulumbekkezdése szerint az adatkezelés jogalapjának vagy az azt meghatározó jogalkotási intézkedésnek világosnak és pontosnak, alkalmazásának pedig előreláthatónak kell lennie a hatálya alá tartozó személyek számára, összhangban az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) és az EJEB ítélkezési gyakorlatával.

[88] Az EUB ítélkezési gyakorlata (Österreichischer Rundfunk és társai, C-465/00, C-138/01 és C-139/01, [ECLI:EU:C:2003:294], Privacy International C-623/17 [ECLI:EU:C:2020:790]) fogalmazza meg az előreláthatóság ezen követelményét, amelynek célja többek között annak biztosítása, hogy a szóban forgó intézkedés hatályát és alkalmazását szabályozó rendelkezések kellően egyértelműek és pontosak legyenek, és ennek következtében az érintett személy megérthesse, hogy miként, milyen célból és milyen típusú adatok kezelésére kerül sor.

[89] A GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) és f) pontjai értelmében a személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;

f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

[90] A Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélete [132]-[135] bekezdéseiben elvi élel kimondta, a GDPR 85. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében a tagállamok jogszabályban összeegyeztetik a személyes adatoknak a rendelet szerinti védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal, ideértve a személyes adatok újságírási célból, illetve tudományos, művészi vagy irodalmi kifejezés céljából végzett kezelését is. A személyes adatok újságírási célból, illetve tudományos, művészi vagy irodalmi kifejezés céljából végzett kezelésére vonatkozóan a tagállamok kivételeket vagy eltéréseket

határoznak meg, ha e kivételek vagy eltérések szükségesek ahhoz, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot össze lehessen egyeztetni a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal.

[91] A GDPR [153] preambulumbekkezdése szerint a tagállamok jogának össze kell egyeztetnie a véleménynyilvánítás és a tájékozódás – ideértve az újságírói, a tudományos, a művészi, illetve az irodalmi kifejezés – szabadságára vonatkozó szabályokat a személyes adatok védelmére vonatkozó, e rendelet szerinti joggal. Helyénvaló, hogy a kizárólag a személyes adatoknak az újságírás, a tudományos, a művészi vagy az irodalmi kifejezés céljából végzett kezelése eltérés tárgyát képezze vagy mentesüljön az e rendelet egyes rendelkezéseiben szereplő követelmények alól, ha ez ahhoz szükséges, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és tájékozódáshoz való joggal összeegyeztessék, amelyet a Charta 11. cikke biztosít.

[92] A tagállamok tehát jogalkotási intézkedések elfogadásával határozzák meg az ezen alapvető jogok közötti egyensúly érdekében a szükséges kivételeket és eltéréseket. A véleménynyilvánítás szabadságához való jog minden demokratikus társadalomban fennálló jelentőségének figyelembevételére érdekében az e szabadsághoz tartozó olyan fogalmakat, mint az újságírás, tágan kell értelmezni.

[93] Ugyanakkor újságírási célból kivételek, eltérések tagállami meghatározására nem került sor. Következésképpen a jogalkotó szerint kivételek vagy eltérések nem szükségesek ahhoz, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot össze lehessen egyeztetni a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal. A sajtó általi konkrét adatkezelési műveletekre külön jogszabály nem született, az Smtv. ilyen irányú módosítására nem került sor.

[94] Az adatkezelés jogalapja körében a Kúria mindenekelőtt kiemeli, hogy az alperes képviselője a tárgyaláson előadta, a fényképek elkészítésének, azok közzétételének jogalapja a Ptk. és a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti hozzájárulás. Ennek hiányában a jogalap a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogos érdek lehet. Ellenben az újságírás és a cikk megjelentetése – mint elkülönült adatkezelési tevékenység – jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja.

[95] A felperes az alperes jogalapra vonatkozó ezen megállapításait nem vitatva kifejezetten arra hivatkozott a hozzájárulás kapcsán, hogy a kérelmező közszereplő, a rá vonatkozó információk közérdekből nyilvános adatok. Következésképpen a fényképek elkészítéséhez a hozzájárulására nem volt szükség, annak jogalapja a Ptk. 2:44 §-a. Kiemelte, hogy a kérelmezőről készült felvételek közérdeklődésre számot tartó tartalmat jelenítettek meg. A sajtócikk vonatkozásában mindemellett igazolható az adatkezelő jogos érdekének elsőbbsége.

[96] A Kúria ismételten hangsúlyozza, vizsgálatának kereteit kizárólag a felülvizsgálati kérelem és az ott megjelölt jogszabálysértések adják.

[97] Tény, hogy a kérelmező időszak1 között országgyűlési képviselő, majd időszak2 között európai parlamenti képviselő, a politikai élet meghatározó szereplője volt. Az is tény, hogy Időpontban közzétett nyilvános közleményében képviselői mandátumáról lemondott. Lemondásával azonban közszereplői státusza automatikusan nem szűnt meg.

[98] A társadalmi szerepvállalás, a közügyekben való részvétel egyik következménye a magánélet védelmének alacsonyabb szintje. Ugyanakkor a jogvita eldöntéséhez, az adatkezelés jogszerűségének vizsgálatához nem önmagában az érintett személy státuszának, közszereplői minőségének, hanem a sajtócikk közügyekhez kapcsolódó jellegének van meghatározó szerepe, amelyet az alábbi alkotmánybíróági és EJEB gyakorlat is alátámaszt.

[99] A 7/2014. (III.4.) AB határozattal megerősített 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kifejtettek szerint az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a szólásszabadság különleges védelmet akkor követel meg, amikor az közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek. A demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája – még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is – a társadalom tagjainak, az állampolgároknak alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme.

[100] Az Alkotmánybíróság 3145/2018. (V.7.) AB határozatában arra is rámutatott, a közszereplői minőség mindig egyedi mérlegelés kérdése. Ennek fő szempontjai a konkrét közéleti vita jellegéhez igazodnak. A közéleti vitában érintettek személyi minőségének vizsgálata során az elsődleges szempont ezért az, hogy a megszólaló valamely közéleti (társadalmi, politikai) kérdésben fejtegette-e ki nézeteit. A közszereplői minőség mérlegelése során ugyanis nem hagyható figyelmen kívül, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának elsődleges funkciója a társadalmi, közösségi viták nyilvános lefolytatásának lehetősége.

[101] Az EJEB a Lingens v. Ausztria (9815/82) ügyben leszögezte, hogy a kritika megengedhetőségének határai tágabbak a politikusok esetében, mint magánszemélyeknél. Kétségtelen ugyan, hogy mások jó hírneve védelmet érdemel a szólásszabadsággal szemben, és ez a védelem a politikusokat is megilleti, ám az ő esetükben a követelményeket a közügyek szabad vitatása érdekében figyelembevételével kell megállapítani. Az ennek elmulasztásával alkalmazott szankció gátolja a sajtót abban, hogy a közösség életét érintő ügyek nyilvános vitájához hozzájáruljon és ellássa a közösség „házőrő kutájának” feladatát.

[102] Ugyanakkor az EJEB nem csak azokban az esetekben hívja fel a közügyek vitatásának kiemelkedő jelentőségét, amelyekben a vitatott nyilatkozat politikusokra vagy hivatalos személyekre vonatkozik, hanem akkor is, ha az adott közérdekű kérdés magánszemélyeket (is) érint. Ekkor a magánszemélyek türekszőbőnének is emelkednie kell (Bladet Tromsø és Stensaas v. Norvégia [21980/93]).

[103] Adott ügyben tehát azt kellett vizsgálni, hogy a perrel érintett újságcikk a közügyek megvitatásához, a közvélemény tájékoztatásához, közéleti kérdésekhez kapcsolódott-e.

[104] A Kúria az alkotmánybírósági határozatok mentén megállapította, a kérelmezőt magánéleti tevékenysége során a kertjében házimunka végzése közben ábrázoló fényképek, ezen tevékenységnek, valamint a kérelmező külső megjelenésének, aktuális életvitelének, tartózkodási helyének (magáningatlan) leírása nem hordoz magában közérdeklődésre számot tartó, a közügyek megvitatásához hozzájáruló tartalmat. Az kizárólag a kérelmező magáningatlanán végzett magánéleti tevékenységhez köthető. Abból, hogy a kérelmező éveken keresztül meghatározó közéleti személyiség volt, még nem következik az, hogy a magánélethez való joga aránytalanul korlátozható lenne és valamennyi, a magánéletére vonatkozó adata közérdekből nyilvános adat lenne. A közszereplőket is megilleti a magánélet védelméhez való jog.

[105] Az Alaptörvény hetedik módosításával kiegészített VI. cikk első bekezdése 2018. június 29-től deklarálta, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[106] Majd 2018. augusztus 1-jével hatályba lépett az Mvtv., amely preambulumban lefekteti annak az alapját, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. Kimondja, hogy az Alaptörvénnyel összhangban a közéleti szereplőt is megilleti a magánélet védelme és az otthon nyugalma. A közéleti szereplő túrni csak közéleti tevékenységével összefüggésében köteles.

[107] Egy közszereplő/volt közszereplő személye önmagában nem testesíthet meg közéleti/politikai vitát, ahhoz vizsgálандó a sajtócikk jellege minden ügyben esetről-esetre, miután a közszereplő közéleti szerepvállalása nem fosztja meg őt a magánélet védelméről.

[108] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, a kérelmező életvitelének a nemi szerepekkel kapcsolatos társadalmi kérdések súlyára hivatkozása sem megalapozott. A megjelent újságcikk tartalmában nem járul hozzá közéleti vitához, az nem mutat be a kérelmező közéleti/politikai és magánéleti tevékenysége között feszülő ellentmondást. Nem alkalmas arra, hogy közéleti tárgyú demokratikus vitát kiváltson. Ha elfogadnánk a felperes azon érvét, hogy a közszereplő személye önmagában ilyen vitát vált ki, akkor egyetlen közszereplőt sem illethet meg a magánélet védelméhez való jog. Ez pedig egy demokratikus társadalomban elfogadhatatlan.

[109] Olyan fényképek és cikk megjelentetése, amely kizárólagos célja a közismert kérelmező magánélete nyilvánosságra hozatalával a pusztán kíváncsiság kielégítése, nem tekinthető olyan tartalomnak, amely közérdekű társadalmi vitához járul hozzá. A kérelmező személye és a cikkel érintett magatartása (tevékenység) leírása nem hordoz magában olyan közéleti vagy politikai vitát, amely – ahogy arra a felperes hivatkozott – az állami, alkotmányos berendezkedés átalakítása, a polgárok mindennapi életének, életkörülményeinek, magánéletének megváltozása körében zajlik. Nem köthető tartalmilag sem a 2022. évi

országgyűlési választásokhoz, sem a család/gyermekvédelmi népszavazáshoz vagy ezek kampányához.

[110] Azzal a Kúria is egyetért, hogy a közéleti vita nem jelent kizárólag szűk értelemben vett politikai vitát, hanem valamennyi társadalmi jelentőségű kérdés megvitatása e körbe vonható, azonban a cikkel érintett magánéleti tevékenysége, valamint a kérelmező külső megjelenése közéleti vitát nem testesít meg, így a felperesi adatkezelést ezen megállapítás alapján kellett vizsgálni.

Érdekmérlegelés

[111] A kérelmező az összesen négy fényképből három elkészítéséhez és azok közzétételéhez egyértelműen nem adta hozzájárulását, ezért a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben a Kúria a jogos érdek jogalaphoz kapcsolódó érdekmérlegelés elvégzését és annak megállapításait vizsgálta.

[112] A Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélete többek között részletesen elemezte, hogy valamennyi adatkezelés hatással van az érintett információs önrendelkezési jogára, mivel annak körülményeit az adatkezelő alakítja ki. Az adatkezelés érinthet a Chartában, az EUMSZ-ben, de az Alaptörvényében rögzített jogot vagy szabadságot is, így egyértelműen hatással lehet az érintettek magánszférához, a családi élet, az otthon tiszteletben tartásához való jogára, de ugyanúgy akár a jóhírnév védelméhez fűződő jogra is. Ebből fakadóan a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalaphoz szükséges érdekmérlegelés körében az adatkezelőnek kell feltérképeznie előzetesen, hogy milyen elvárásokat támaszthat az érintett az adatkezeléssel szemben.

[113] A jogos érdek jogalap igazolásához annak az adatkezelő általi precíz és indokolt alátámasztása is szükséges, az érdekmérlegelés elvégzését az adatkezelőnek tudnia kell igazolnia, amely az elszámoltathatóság GDPR 5. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott elvéből fakad. Az adatkezelőnek az érdekmérlegelést úgy kell elvégeznie, hogy be tudja mutatni, miért írja felül az adatkezelő jogos érdeke az érintett jogait.

[114] Nincs arra vonatkozó előírás, hogy az érdekmérlegelést írásban kell elvégeznie az adatkezelőnek, azonban annak megtörténtét igazolnia kell tudni. Az adatkezelőnek ki kell választani azt, hogy mely célból, meddig és milyen adatokat kezel, milyen garanciális intézkedéssel biztosítja, hogy az adatkezelés csak a szükséges mértékben és arányosan korlátozza az érintett jogait és szabadságát.

[115] Az, hogy az érintett személyes adatát kezelik és ez nem sérelmes rá nézve, még nem jelent megfelelő mérlegelést, vagyis azt, hogy az adatkezelő az érintett szempontjait, érdekeit, alapvető jogait és szabadságait teljeskörűen figyelembe vette. Az érdekmérlegelés alkalmazása mindig együtt jár azzal a követelménnyel, hogy az adatkezelőknek kell gondoskodniuk meghatározott garanciák beépítéséről. Végezetül meg kell határozni, hogy miért korlátozza arányosan az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdeke az érintett jogait.

[116] A felülvizsgálati érveléssel szemben a Kúria hangsúlyozza, az alperes az eljárása során kifejezetten felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon az adatkezelés céljáról és arra is, hogy az adatkezelés megfelelő jogalapjának meglétét pontos jogszabályi hivatkozással, adott esetben megfelelő dokumentummal igazolja. Ettől részletesebb felhívást az alperesnek nem kellett intéznie a felperes felé figyelemmel arra is, hogy a felperes GDPR-ban meghatározott jogalapot a felhívás ellenére nem jelölt meg.

[117] A felperes állította, de sem a közigazgatási eljárásban, sem az elsőfokú bírósági eljárásban nem bizonyította, hogy a jogos érdekek mérlegelésének eleget tett. Nem igazolta, hogy felsorakoztatta volna jogos érdekeit, és azt összevetette volna az érintett olyan érdekeivel, alapvető jogával és szabadságával, amelyek a személyes adatok védelmét szükségessé teszik. Az érdekmérlegelés elvégzése és erről az érintettek tájékoztatása alapvetően azt biztosítja, hogy az adatkezelő a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontján alapuló jogos érdekét és ekként adatkezelésének jogalapját megfelelően alátámassza. A teljeskörű érdekmérlegelés hiányában a jogos érdek fennállhat, azonban az annak megállapításához szükséges adatkezelői aktív tevékenység elvégzése nem igazolható. Az érdekmérlegelést pedig nem utólag, hanem az adatkezelést megelőzően kell elvégezni.

[118] Az alperes határozatában összevetette az egyes érdekeket azzal a megállapítással, hogy a kérelmező személyes adatai és ezáltal a magánélete védelme megelőzi a szabad véleménynyilvánítási, tájékoztatási jogot.

[119] Az Smtv. 10. §-a értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. Ez a rendelkezés összhangban áll az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

[120] A 28/2014. (IX. 29.) AB határozattal megerősített médiajogi kérdéseket vizsgáló 165/2011. (XII. 20.) AB határozat összefoglalta a szólás- és sajtószabadság megalapozásával kapcsolatos álláspontokat és hangsúlyozta a demokratikus közvélemény polgárok általi alakításának fontosságát. „A sajtó a szólásszabadság intézménye. Így a sajtószabadság, amennyiben a szólás, a közlés, a vélemény szabad kinyilvánítását szolgálja, úgy védelme szintén kettős meghatározottságú: a szubjektív alanyi jogi jelleg mellett a közösség oldaláról a demokratikus közvélemény megteremtését és fenntartását szolgálja. [...] A sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrő kutya« szerepe)».

[121] A 3/2015. (II.2.) AB határozat szerint a közéleti véleménynyilvánítás fokozott védelme nemcsak a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, hanem a közügyek körébe tartozó tényállításokra is vonatkozik. A közügyekkel kapcsolatos tények, információk közlésének fokozott védelme kiváltképp vonatkozik a sajtó működésére, mivel a sajtónak

alkotmányos küldetése, hogy a közügyek alakulására befolyással lévő történéseket, körülményeket, összefüggéseket feltárja és a nyilvánosság tudomására hozza. A média szabad tájékoztató tevékenysége a modern demokratikus nyilvánosság legfontosabb alkotóeleme, ezért központi jelentősége van annak, hogy a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül láthassa el ezt a feladatát. Ez nem azt jelenti, hogy a sajtó tájékoztató tevékenységére ne vonatkozhatnának törvényi előírások – ilyen előírásokat az Alkotmánybíróság már több esetben alkotmányosnak talált (3096/2014. (IV. 11.) AB határozat) –, de ezek megalkotásakor és értelmezésekor mindig úgy kell eljárni, hogy a sajtó alkotmányos küldetésének teljesítését, a közérdeklődésre számot tartó információk közzétételét ne akadályozzák vagy hátráltassák.

[122] A 7/2014. (III.7.) AB határozat megállapításai szerint a sajtó – tevékenységének egyre összetettebb és szerteágazóbb jellege mellett is – mindenekelőtt a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze. A szólásszabadság kitüntetett jellege e tekintetben a sajtószabadságra is vonatkozik, és vonatkozik rá a szabadság kettős igazolása is: a sajtószabadság jelentőségét a szubjektív alapjog és a demokratikus közvélemény alkotmányos intézménye egyaránt igazolja. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése ennek megfelelően a sajtószabadság elismerése mellett a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeinek biztosításáról is rendelkezik.

[123] Az Alkotmánybíróság e döntésében hangsúlyozta, hogy a szólás- és sajtószabadság kétféle igazolása és tartalma, azaz az egyéni önkifejezésre fókuszáló alanyi, valamint a demokratikus közvéleményt középpontjába állító intézményi oldal nem versengő, még kevésbé egymást gyengítő érvek, hanem egymást kölcsönösen kiegészítő és támogató alkotmányos szempontok. Előfordulhat, hogy hol az egyik, hol a másik oldal kerül előtérbe, de összességében – és egyes alkotmányjogi kérdéseknél egészen konkrétan is – erősítik egymást. Egyértelműen ilyen alkotmányjogi kérdésnek minősül a szólásszabadság és a közéleti szereplők személyiségvédelme kollíziójának problémája.

[124] A szólásszabadság kitüntetett szerepe azzal jár, hogy egyrészt csak kivételes jelleggel kell engednie a korlátozására felhozott más jogokkal, illetve alkotmányos értékekkel szemben, másrészt a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. „A vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely »intézmény« közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. a köznyugalom)”. A korlátozásnál is figyelemmel kell lenni a szólásszabadság kettős, egymást erősítő igazolására, azaz a jogalkotónak „a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék”. A sajtószabadságra szintén vonatkoznak a szólásszabadság korlátozásánál irányadó tételek, azzal együtt, hogy azoknak a sajtó működésének sajátosságaihoz igazodva kell érvényesülniük (3051/2022. (II. 11.) AB határozattal megerősített 30/1992. (V. 26.) AB határozat).

[125] Az Alkotmánybíróság döntéseinek adatvédelmi szempontú vizsgálata is az egyes jogos érdekek összevetésének szükségességét veti fel, amelynek során a sajtószerv alapjogi kollíziót is végez.

[126] A magánélethez való jog egyik legfontosabb korlátja maga a véleménynyilvánítás szabadsága. Összevetve az alapjogokat, a véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalmi létnek, míg a magánélet védelme az egyéni létnek, az önrendelkezésnek az alapját képezi. Egymást nem kizáró jogokról van szó, mivel ha bizonyos tartalmak nyilvánosságra hozatalához közérdek fűződik, a magánéletbe való beavatkozást az érintett feleknek tűnniük kell. Ez azonban esetről esetre vizsgálendő.

[127] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg.

[128] Ezzel összefüggésben az Mvtv. 2. § (2) bekezdése szerint a magánszféra fokozott védelmét szolgáló alapvető szabályokat törvény állapítja meg. E jog csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, a magánélethez való jog lényeges tartalmának és az emberi méltóságnak a tiszteletben tartásával korlátozható.

[129] A Kúria ismételten utal a Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítéletére, annak [144] bekezdésére, miszerint a sajtó tevékenysége rendkívül szerteágazó a politikai híradástól kezdődően egészen a sport, tudományos, közéleti, de pletyka tartalomig is. Az újságírói tevékenység eltér minden más tevékenységtől. Az egyes sajtótermékeket nem lehet egyazon mérce alapján minősíteni.

[130] A Kúria szerint az érintett adatkezelések a perbeli ügyben egyértelműen „pletykaéhséget” kielégítő sajtótermék megjelenését szolgálták.

[131] A véleménynyilvánítás szabadságának alapvető funkciója a közösséget érintő társadalmi nyilvános vita lehetőségének biztosítása. Ugyanakkor a jogos érdekek összevetése kapcsán kiemelt jelentősége annak van, hogy a perbeli adatkezelések kizárólag a felperes családi- és magánéletével álltak összefüggésben. A kérelmező által végzett házimunka, otthoni külső megjelenése, lakókörnyezete pedig nem nyújt alapot az Alaptörvény VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez való alapjog korlátozására. A magáningatlan udvarán végzett magántevékenység, a privátszféra, a családi otthon nyugalma fokozott védelmet élvez még közszereplők esetén is. A magánélethez való jog sérelme pedig akkor is megállapítható, ha az az emberi méltóság csorbítására nem alkalmas.

[132] Mindezek tükrében a cikkben szereplő állítások, vélemények nem tekinthetők olyan közérdeklődésre számot tartó információnak, amelyek a véleménynyilvánítás szabadságát előtérbe helyeznék a privátszféra védelméhez való joggal szemben, így a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerint nem igazolható az adatkezelő jogos érdeke. Jogalap hiányában pedig az adatkezelés jogosulatlan, ezért a felperesnek az érintett ezirányú kérelmére a személyes adatok törlése iránt kellett volna intézkednie.

[133] Mindemellett az adatkezelőt a GDPR 13. cikke szerint tájékoztatási kötelezettség is terhelte az ott meghatározott körben. A felperesnek mint adatkezelőnek pedig külön figyelmet kell fordítania arra, hogy megfelelő intézkedéseket hozzon annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a GDPR 13. és a 14. cikkeiben megjelölt valamennyi információt és tájékoztatást átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtson tájékoztatást. Ezen tájékoztatási kötelezettségének a felperes szintén nem tett eleget.

A kérelmező tartózkodási helye címének közzététele

[134] Személyes adat a GDPR 4. cikk 1. pontja értelmében az azonosított vagy azonosítható természetes személyre (a GDPR fogalomrendszerében érintettre) vonatkozó bármely információ. Azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy, vagy több tényező alapján azonosítható.

[135] Adatkezelésnek minősül a 4. cikk 2. pontja szerint a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.

[136] A személyes adat fogalmának a meghatározásában szereplő bármely információ, kifejezés az adatok széles körét foglalja magában, vagyis minden olyan információ személyes adatnak tekintendő, amely kötődik az egyénhez. Ezáltal ebbe a körbe tartoznak az érintettre vonatkozó adatok, valamint az adatokból az érintett kontextusában levont következtetések is. Ebben a relációban a kérelmező tartózkodási helyét megjelölő információk, az ingatlan leírása a kérelmező személyes adata.

[137] Tény, hogy a felperes nem tette közzé a kérelmező tartózkodási helyének címét. Ugyanakkor az ingatlan leírásából és abból, hogy a tartózkodási hely címe megegyezik a kérelmező egyéni vállalkozói székhelyének címével, az annak közzétételekor hatályos jogszabályok értelmében az beazonosítható volt.

Személyes adatok törlése

[138] A GDPR 17. cikk (1) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó

személyes adatokat, az adatkezelő pedig köteles arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat indokolatlan késedelem nélkül törölje, ha az adatkezelés jogellenesen történt.

[139] Az érintett törléshez való joga érvényesíthetőségének kivételeit a GDPR 17. cikk (3) bekezdése sorolja fel. Ezen bekezdés a) pontja értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog a személyes adatokra vonatkozó törlési kérelem megtagadásának jogszerű eszközét jelentheti.

[140] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog ugyanis a demokratikus jogállam kiemelt alapértéke, amely szavatolja, hogy az egyén véleményét szabadon megfogalmazza és kifejtse. A véleménynyilvánítás szabadsága e körben magában foglalja a tájékozódáshoz való jogot, az információk átadásának szabadságát, de felöleli a sajtószabadságot, a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésének, terjesztésének jogát, vagyis a teljes információ szabadságot. Ezen információk törlésének korlátlan lehetősége kiüresítené és sértené e jogosultságokat. Éppen ezért a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása, valamint a törléshez való jog között megfelelő egyensúlyt kell teremteni, ennek biztosítása pedig a nemzeti bíróságokra és hatóságokra hárul (Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) kontra Netlog NV, C-360/10. ECLI:EU:C:2012:85).

[141] A GDPR hivatkozott rendelkezése szerint nem érvényesíthető a törléshez való jog akkor, ha az érintett kérelme olyan információk, újságcikkek eltávolítására vonatkozik, amelyek törlése csorbitaná az egyének véleménynyilvánítási szabadságát és a tájékozódáshoz való jogát.

[142] A véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog azonban nem abszolút jellegű, figyelembe kell venni azok társadalomban betöltött szerepét, „egyúttal az arányosság elvével összhangban biztosítva, hogy egyensúlyban legyen más alapvető jogokkal” (Google 2 ítélet, C-507/17, EU:C:2019:772, 60. pont). A hivatkozott ügyben kimondta az EUB, hogy az érintett magánélet tiszteletben tartásához és személyes adatok védelméhez fűződő jogai megelőzik a keresőmotorok felhasználóinak, tágabban az internethasználók érdekeit, különös tekintettel az információkhoz való hozzáférésre (Google 2 ítélet 45. pont). Ettől csak jelentős közérdeken alapuló okokra figyelemmel és csak olyan helyzetekben lehet eltérni, amennyiben az adott link találati listán való feltüntetése feltétlenül szükséges a tájékozódás szabadságához fűződő jog érvényesítéséhez.

[143] Mindez azt jelenti, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága, a tájékozódáshoz való jog gyakorlása nem korlátlanul, hanem kizárólag abban az esetben jelenthet kivételt, ha az adatkezelés jogszerű, az nem ütközik a GDPR rendelkezéseibe. A perbeli esetben azonban az érdekmérlegelés arra az eredményre vezetett, hogy a személyes adatok védelme élvez elsőbbséget, a kifogásolt adatok közzétételének megfelelő jogalapja nem volt és jogellenes adatkezelés valósult meg. Következésképpen a GDPR 17. cikk (3) bekezdés a) pontjában foglalt törlés alóli kivétel nem alkalmazható.

[144] A felperes érve ellenére azzal, hogy kizárólag a polgári perben született ítélet előírása folytán törölte a személyes adatokat, a felperes megsértette a GDPR 17. cikk (1) bekezdés d) pontját és (2) bekezdését, amely késedelem nélküli törlési kötelezettséget ír elő.

A bírság

[145] A GDPR szerinti közigazgatási bírságot az adott eset körülményeitől függően a 83. cikk (2) bekezdése értelmében az 58. cikk (2) bekezdésének a)-h) és j) pontjában említett intézkedések mellett vagy helyett kell kiszabni. Annak eldöntésekor, hogy szükség van-e közigazgatási bírság kiszabására, illetve a bírság összegének megállapításakor minden esetben kellőképpen figyelembe kell venni többek között a jogsértés jellegét, súlyosságát és időtartamát, a szóban forgó adatkezelés jellegét, körét vagy célját, továbbá azon érintettek számát, akiket a jogsértés érint. Értékelni kell a jogsértés szándékos vagy gondatlan jellegét, az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó felelősségének mértékét, az általa korábban elkövetett releváns jogsértéseket, a felügyeleti hatósággal a jogsértés orvoslása és a jogsértés esetlegesen negatív hatásainak enyhítése érdekében folytatott együttműködés mértékét. Figyelembe kell venni azt is, hogy a jogsértés milyen személyes adatokat érintett, és az eset körülményei szempontjából releváns egyéb súlyosbító vagy enyhítő tényezőket.

[146] A bírság összegének meghatározása a fentiek figyelembevétele mellett az alperes mérlegelési tevékenységének eredménye.

[147] Az alperes a bírság összegének meghatározása során a felperes 2020. évi egyszerűsített éves beszámolója szerinti adózott eredményét vette alapul. Enyhítő körülményként vette figyelembe a védett adat és különleges adat hiányát és azt, hogy a felperessel szemben korábban nem állapítottak meg adatvédelmi jogsértést, emiatt nem szabtak ki bírságot. Ellenben súlyosító körülmény volt az elkövetett jogsértések súlyos jellege, az alapelvi szabályok megsértése, a fényképfelvételek készítésének rejtett módja, és hogy a felperes nem tanúsított a sajtótól elvárható magatartást figyelemmel a nyilvánosságra és a magánéletre gyakorolt fokozott hatásra. Szintén súlyosító tényező volt, hogy a felperes kizárólag a polgári perben született döntést követően törölte a kérelmező személyes adatait. Az alperes értékelte a felperesnek a fényképek elkészültére vonatkozó megtevesztő nyilatkozatát.

[148] Ezen mérlegelés eredményeként a felülvizsgálati bíróság szerint az alperes a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a jogsértés súlyával arányban álló bírságot szabott ki, kirívóan okszerűtlen következtetéseket nem vont le. A határozatból a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége megállapítható. Az egyes enyhítő és súlyosító körülmények ettől részletesebb kifejtése nem volt indokolt, a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat, tényeket kellő terjedelemben, kellő részletességgel bemutatta.

[149] Az Infotv. 75/A. §-a nem azt mondja ki, hogy az első jogsértés esetén kötelezően figyelmeztetésben kell részesíteni a jogsértőt, hanem e körben a GDPR 58. cikkében foglaltak figyelembevétele mellett a mérlegelés eredményeként annak elsődlegességét, de nem kötelező jellegét határozza meg.

[150] Az alperes más ügyben kiszabott bírságolási gyakorlata jelen ügyben nem vehető figyelembe.

[151] A jogsértés súlya és a bírság összegének mérlegelése során nem volt ellenben szempont az egyes jogsértések – így a képmás és annak szöveges leírása – külön-külön történő értékelése, így a határozat a kétszeres értékelés tilalmába sem ütközik.

Érdemi felülvizsgálat megtagadása

[152] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát a keresetben megfogalmazott jogsértések mentén érdemben minden vonatkozásában elemezte és elbírált, ítéleti indokolása megfelelő jogértelmezésen alapul. Valamennyi felperesi érvre részletes, okszerű és logikus magyarázatot adott.

[153] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat az eljáró bíróság nem sértette meg, döntése nem ellentétes a felperes által felhívott kúriai ítéletekkel sem a fentebb kifejtettek szerint.

[154] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság döntése a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért az elsőfokú ítéletet a felülvizsgálati bíróság a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[155] A társadalmi szerepvállalás, a közügyekben való részvétel egyik következménye a magánélet védelmének alacsonyabb szintje.

[156] *Abból, hogy a kérelmező éveken keresztül meghatározó közéleti személyiség volt, még nem következik az, hogy a magánélethez való joga aránytalanul korlátozható lenne és valamennyi, a magánéletére vonatkozó adata közérdekből nyilvános adat lenne. A közszereplőket is megilleti a magánélet védelméhez való jog.*

[157] *Egy közszereplő vagy volt közszereplő személye önmagában nem testesíthet meg közéleti vagy politikai vitát, ahhoz vizsgálendő a sajtócikk jellege minden ügyben esetről esetre, miután a közszereplő közéleti szerepvállalása nem fosztja meg őt a magánélet védelméről.*

[158] *Olyan fényképek és cikk megjelentetése, amely kizárólagos célja a közismert kérelmező magánélete nyilvánosságra hozatalával a pusztán kíváncsiság, pletykaéhség*

kielégítése, nem tekinthető olyan tartalomnak, amely közérdekű társadalmi vitához járul hozzá.

Záró rész

[159] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 107. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson bírálta el.

[160] A pervesztes felperes köteles az alperes részére megfizetni a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel a 81. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási költséget, amelynek összegét a Kúria a csatolt költségjegyzék szerint állapította meg.

[161] A felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése szerint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése értelmében feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket köteles megfizetni az államnak.

[162] Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell az esedékesség napjáig megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[163] Az illetékfizetési kötelezettség esedékességének napja tekintetében az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény által módosított Itv. 78. § (4) bekezdése az irányadó.

[164] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. október 18.

Dr. Sperka Kálmán s. k.

Dr. Gyurán Ildikó s. k.

Dr. Farkas Katalin s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Dr. Sugár Tamás s. k.

Dr. Bérces Nóra s. k.

bíró

bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő